

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Congres Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg in de praktijk

UPDATE: lees ook de [publicatie met praktijkvoorbeelden](#) van het hele congres

De landelijke inspiratiebijeenkomst van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg 'Met ons hart, hoofd en handen' vond 12 november plaats bij CORPUS in Leiden. Aanwezigen deelden resultaten, ervaringen en inzichten over radicale vernieuwing. 'Vanuit het hart zetten veel mensen zich in voor de verpleeghuiszorg. Beseffen wat vernieuwing betekent, doe je met je hoofd en daarnaar acteren doe je met je handen', aldus vertegenwoordigers van de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg.

Op de [locatie CORPUS](#) ondernamen deelnemers daadwerkelijk een reis door het lichaam. 'Nergens anders krijg je zo'n bijzonder doorkijkje in het functioneren van de mens. Je leert hoe het lichaam in elkaar zit, hoe het werkt en wat je moet doen om het gezond te houden', aldus CORPUS. En dat is belangrijk. Want vernieuwing komt juist tot bloei als alles goed functioneert en je hart, hoofd en handen optimaal kunt inzetten.

Bekijk hier de [publicatie met praktijkvoorbeelden](#) van het hele congres

Dirigent als dagvoorzitter

Jules van Hessen, Maestro Jules, was dagvoorzitter, is een bevlogen Nederlandse dirigent én inspirator. Een dirigent als dagvoorzitter? Jazeker; hij verbindt mensen door middel van klassieke muziek. En verbinding is heel belangrijk bij radicale vernieuwing. Van directie tot zorgverlener; allen horen zich te verbinden met de bewoner. Want een goede zorgverlener ben je alleen in relatie met een ander. Radicale vernieuwing gaat over teruggaan naar de kern. Waar zorg ooit voor bedoeld was. ‘Wanneer is een zorgverlener goed bezig? Als die de ander echt kent en ertoe doet. Dan geef je pas betekenisvolle zorg. Dat moet je begrijpen, zien en een hart voor nodig hebben om het te zien en te begrijpen’, klinkt uit de zaal.

Hoe verbindt een dirigent? Hoe toont een dirigent leiderschap en hoe inspireert hij het orkest? Bekijk de video met Maestro Jules. Deze video is ergens anders opgenomen, maar inhoudelijk zijn de hoogtepunten van zijn verhaal vergelijkbaar met zijn presentatie tijdens het congres.

Leven zoals je wilt

De landelijke beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg bestaat uit twee initiatieven. [‘Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg, van regels naar relaties’](#) is een initiatief gestart vanuit LOC Zeggenschap in zorg. En [‘Leven zoals je wilt, radicale vernieuwing’](#) is een initiatief vanuit twee zorgkantoren. Hoewel het eerste initiatief in volle vaart doorgaat, is het experiment Leven zoals je wilt officieel gestopt. Wat er geleerd is wordt verder meegenomen in de doorgaande vernieuwingsbeweging. [Bekijk de praktijkvoorbeelden en inspiratieproducten](#) die het experiment heeft opgeleverd. Marieke Timmer van Zorg en Zekerheid: tijdens dit experiment bekeken we wat nodig is om te veranderen, zodat bewoners goede zorg ontvangen en kunnen leven zoals ze willen. Belangrijk is dat we bekeken welke regels overbodig zijn. Dienen ze een doel? Ook VWS hielp hierbij. Ook zij namen regels onder de loep. Dit is een hele zoektocht geweest de afgelopen periode. Marti Paardekooper, van Zilveren Kruis Zorgkantoor: ‘Radicale vernieuwing is een mooie beweging en blijkt onomkeerbaar te zijn. Er zijn dingen veranderd. Zorgaanbieders kijken veel meer samen met cliënten en verwanten wat belangrijk is in het dagelijkse leven. Er wordt steeds vaker gekeken en gehandeld vanuit de wens van de klant. Het is goed kritisch te blijven vragen naar regels die deze manier van werken in de weg staan. Verpleeghuizen denken bijvoorbeeld soms dat iets niet kan, of moet van het zorgkantoor. Maar vraag het na en blijf met ons in gesprek. Want vaak kan het ook anders. Of hoeft het helemaal niet.’

Tips

- Noem veranderingen een experiment, in plaats van project.
- Ben burgerlijk ongehoorzaam.
- [Lees ook de artikelen over vernieuwend onderwijs.](#)

VWS neemt deel aan de beweging. Naast het geld dat het ministerie ter beschikking stelt, zit zij met veel partijen uit de beweging aan tafel. ‘Denk ook na wat wij voor jullie kunnen betekenen! Loop je ergens te gaan, bijvoorbeeld bepaalde regels, laat het ons weten. Dan zetten wij partijen om tafel om oplossingen te bedenken’, aldus Rick Hagelstein van VWS.

Na de reacties uit de zaal [presenteert gedragswetenschapper Jorien van der Laan](#) over neuropsychologie en zelfregulatie. Zij voerde een promotie onderzoek uit naar de persoonlijke doelen en kwaliteit van leven van zeer kwetsbare burgers. En hoe hulpverlening hierin kan ondersteunen. Ze ging dieper in op hoe onze hersenen werken, hoe je gedragsverandering stimuleert en hoe je betekenis geeft aan het leven. ‘Hoe wil een cliënt het liefst leven en hoe richt je daarop ondersteuning in? Hoe regel je persoonsgerichte zorg? Ik denk na over hoe ik mensen kan helpen aan de hand van hun eigen behoeften en doelen.’ Het is lastig om vast te houden aan doelen, zeker in periodes van grote verandering, meent Van der Laan. Zelfregulatie speelt daarin een belangrijke rol, denk bijvoorbeeld aan plannen en organiseren (pensioenplanning), omgaan met stress of pijnlijke emoties (liefdesverdriet) en impulscontrole (op gewicht blijven, stoppen met roken). Wat belangrijk is op korte termijn, is niet altijd goed voor de langere termijn. Zo ook in een verpleeghuis. Iedere bewoner heeft zijn eigen behoeften en doelen en die vragen regelmatig de nodige planning, omgang met emoties en geduld. Zowel voor bewoners als voor de mensen daar omheen. Een bewoner vindt een tuintje belangrijk, de ander hecht juist meer waarde aan privacy.

Bekijk het filmpje over de beroemde marshmallowtest. Een kind krijgt een marshmallow aangeboden en mag kiezen: eet deze nu op, of wacht even en je krijgt er straks twee. De vaardigheid om behoeftebevrediging uit te stellen is helemaal niet makkelijk.

Hoe kun je bewoners en de mensen daaromheen helpen om de doelen van bewoners te realiseren? Maak het vooral Makkelijk, Aantrekkelijk, Sociaal en Tijdgebonden, tipt Van der Laan:

- **Makkelijk:** Help met plannen, stel doelen, in kleine stapjes. Schrap regels. Maak tijd (ook voor professionals om te ondersteunen). Doe het samen, kijk uit voor doorverwijzingen!
- **Aantrekkelijk:** Maak het plan en de uitvoering aantrekkelijk en visueel. Bijvoorbeeld: bedenk spelletjes en werk plannen visueel mooi uit.
- **Sociaal:** Bedenk de eerste stap die je morgen wilt zetten en deel dat met anderen. Maak het wederkerig. Bijvoorbeeld: een dochter spreekt af met haar moeder dat zij bloemen en zaden koopt voor in de tuin in ruil

voor verhalen over het samen zijn met papa toen zij jong waren.

- Tijdgebonden: Sluit aan bij grote veranderingen in het leven, dan staan mensen open voor verandering. Maar: veranderingen roepen ook stress op. Maak het daarom in tijden van grote verandering juist zo makkelijk mogelijk.

Van der Laan vertelt ook over de zelfbeschikkingstheorie. Hieruit blijkt dat we elkaar nodig hebben. Om je maximaal te ontplooien en om gelukkig te zijn. Bewoners hebben, net als ieder ander, drie psychologische basisbehoeftes: autonomie, verbondenheid en competentie. Bewoners hechten waarde aan zelfbeschikking en zelfstandigheid. Iemand kan bijvoorbeeld veel waarde hechten aan tuinieren en het hebben van een eigen tuintje. Daarnaast hebben zij verbondenheid nodig. Met het opbouwen van een hechte band en door je te verbinden, krijgt de bewoner het gevoel dat hij belangrijk is. En geef een bewoner af en toe ook een compliment, zo gaat diegene zich competent voelen.

Meer weten

- Bekijk de [presentatie van Jurien van der Laan](#)
- Lees het [verslag van de workshop Ruimte voor ontwikkeling van Vitalis Woonzorggroep](#) van het congres
- Lees meer over [Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg, van regels naar relaties](#)
- Lees meer over [Leven zoals je wilt](#)

Bekijk hier de [publicatie met praktijkvoorbeelden](#) van het hele congres

tags:
[Cultuurverandering](#) (29), [Leven zoals je wilt](#) (16), [Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg](#) (36), [Welzijn](#) (147)

thema's:
[Cliënt centraal](#) (128), [Mantelzorg, cliënt, professional](#) (164)